

Nyhedsbrev september 2026

Kære medlem

Hermed september måneds nyhedsbrev fra dit faglige selskab DASEFU.

Nyt fra bestyrelsen og DASEFU's udvalg

Bestyrelsen

Den 7. september mødtes den samlede bestyrelse til bestyrelsesseminar i Aarhus. Det blev en tætpakket dag, hvor vi fik taget hul på arbejdet i den nye bestyrelse.

Karen indledte dagen med en gennemgang af DASEFUs visioner og de hidtidige indsatser. Det var berigende at se, hvor langt vi er nået, siden selskabet blev stiftet i 2020. Men selvom vi er kommet langt, er der stadig mange og store opgaver foran os.

Der er enighed om, at det tilbagevendende årsmøde er en grundkerne i vores selskab, og at det er noget, som vi fortsat vil prioritere højt.

Der har været og er fortsat fokus på specialistuddannelsen. Det har stor betydning for vores fagområde at der uddannes specialister, som kan varetage behandlingen både i de regionale centre og andre steder, hvor patienterne møder fagprofessionelle. Kommunikationsafdelingen på AUH har lavet videoer, som skal bruges til markedsføringen. I forhold til fremtidige hold, kan økonomien blive en udfordring, da uddannelsen ikke på den lange bane kan forventes delvist finansieret af fondsmidler. Marianne er i gang med at lave et budgetudkast til fremtidig forankring. Det er vigtigt, at de regionale centre bakker op om og prioriterer uddannelsen.

Et væsentligt område for selskabet er fortsat at søge sundhedspolitisk indflydelse. Der har været løbende møder med Sundhedsstyrelsen, Danske Regioner, De Lægevidenskabelige Selskaber, enkelte politikere og patientforeninger. Generelt er der lydhørhed og interesse, og oplevelsen er, at Funktionelle Lidelser er et område, som i stigende grad er i fokus og bliver taget alvorligt. Der begynder også at være en international interesse for den danske model for området, hvilket vi hilser velkommen og opfatter som en styrkelse.

Sundhedsreformen vil præge hele sundhedsvæsenet i fremtiden, og det er vigtigt, at vi forholder os til både de udfordringer og de muligheder, det vil bringe. Uden at vi dog har et klart overblik over, hvordan sundhedsvæsenet kommer til at se ud.

Det blev drøftet, hvordan indsatsen med 'afstigmatisering', som SST har nævnt som et væsentligt område i anbefalingerne fra 2018, kan komme i fokus.

Vi talte om, at der er to spor: Samfundsformidling og Fag-formidling.

Det er vigtigt, at vi har fokus på funktionelle lidelser som et spektrum, hvor der dels er brug for generel viden på befolkningsniveau mhp. forebyggelse, mestring og tidlige indsatser, og dels er der brug for specialiseret viden og tværfaglige behandlingsmuligheder for de få men svært syge patienter, som kan blive ressourcekrævende og fylde meget i pressen og på det politiske niveau. I denne proces er det også vigtigt,

at vi er bevidste om risikoen for at sygeliggøre almindelige symptomer, som er en del af de fleste menneskers liv.

Vi talte om kommunikation og kommunikationsstrategi, som fortsat skal være et vigtigt indsatsområde.

Et billede af den samlede bestyrelse og en oversigt over fordelingen af ansvarsområder:

- Hjemmeside – Heidi og Jeppe.
- Formidlings-opgave: Heidi og Anja – samt Jeppe
- Kontakt og skriftlige ting ift. LVS, DR og SST – Karen, Marianne og Rikke
- Nyhedsbrev og kommunikation – Lene
- Kasserer – Sophie
- Repræsentant for årsmødeudvalg – Sophie
- Dagsorden bestyrelsesmøde – Marianne
- Dialog med patientforeninger – Marianne og Rikke
- Uddannelsesudvalget – Marianne, Anja (tovholder) og Karen
- Børne-unge udvalget – Karen
- Forskningsudvalget – Heidi
- Høringer – Mila
- Indkaldelse bestyrelsen – Anja
- Indkaldelse af de forskellige udvalg til bestyrelsesmøderne
- Bindeled til centerledelserne – Lene og Rikke

Årsmødeudvalget

Hvad betyder det egentlig at have en funktionel lidelse – og hvordan kan vi være med til at mindske den stigmatisering, som nogle patienter oplever? Det er nogle af de spørgsmål, vi skal undersøge, når DASEFU

afholder årsmøde den **29.–30. april 2027**, hvor årets overordnede tema er funktionelle lidelser og afstigmatisering.

Vi får besøg af to spændende keynote speakers, som på hver deres måde kan åbne temaet:

Nanna Mik-Meyer er sociolog og professor ved Copenhagen Business School. Hun forsker blandt andet i identitet, magt og professionelle relationer og har specifikt undersøgt mødet mellem sundhedsprofessionelle og patient/borger. Hendes forskning sætter blandt andet fokus på, hvordan patienter bliver kategoriseret og mødt i sundhedssystemet.

Anna Luise Kirkengen er norsk læge og forsker og har gennem mange år beskæftiget sig med sammenhængen mellem livserfaringer, kroppen og sygdom. Hun er særligt kendt for sit arbejde med den levede krop og for at udfordre den traditionelle opdeling mellem krop og sind.

Med andre ord er der lagt op til et årsmøde, hvor vi både skal se på kroppen, mennesket og sygdommens betydning – og på de blikke og systemer, som møder patienten.

Sæt derfor kryds i kalenderen den 29.–30. april 2027. Vi håber meget på at se jer til nogle spændende dage.

Medlemsmøde

Der afholdes et online medlemsmøde d. 6. oktober kl. 15-16 med Live Landmark om ME og OSLO Network. Dette er linket: <https://teams.microsoft.com/meet/365312534005799?p=dd5qY7L5uvBknmV90k>

Ny guideline om funktionel mavelidelse i form af irritabel tyktarm:

Der er kommet en opdateret guideline om funktionel mavelidelse defineret ved irritabel tyktarm. Guidelinen er nu tilgængelig på Dansk Selskab for Gastroenterologi og hepatologis hjemmeside. Der er samtidig udarbejdet en "Information til patienter", som kan anvendes i forbindelse med patientvejledningen.

Guideline og patientinformation kan findes her: <https://dsgh.dk/andre/>

Der er samtidig udgivet et Special issue af Gastroenterology i maj dedikeret til udgivelsen af Rom V, en grundig gennemgang af alt den nyeste forskning indenfor funktionelle GI lidelser både hos børn og voksne.

Et link: [https://www.gastrojournal.org/issue/S0016-5085\(25\)X0007-X](https://www.gastrojournal.org/issue/S0016-5085(25)X0007-X)

Seksuelle overgreb og funktionelle lidelser

Af Sofie Abildgaard Jacobsen, ph.d., Klinik for Funktionelle Lidelser, Aarhus Universitetshospital

Sammenhængen mellem seksuelle overgreb og udvikling af funktionelle lidelser har hidtil været sparsomt undersøgt, trods stigende opmærksomhed på seksuel vold i samfundet. I et netop afsluttet ph.d.-projekt, støttet af Offerfonden, har vi undersøgt denne sammenhæng gennem tre delstudier baseret på den landsdækkende DanFunD-kohorte samt et klinisk pilotstudie ved Center for Voldtægts ofre, Aarhus Universitetshospital.

Resultaterne viste en klar sammenhæng. I et femårigt opfølgingsstudie fandt vi, at overgreb ved baseline gav en 69 % øget risiko for udvikling af funktionel lidelse, med en seksdobbel risiko for multi-organ FSD. Herudover fandt vi, at hverken samtidig følelsesmæssig belastning eller helbredsangst modererede disse sammenhænge, overgrebet ser altså ud til at have en selvstændig effekt, der ikke kan forklares alene ved patientens aktuelle psykiske tilstand efter traumet.

Dette billede blev bekræftet og nuanceret i vores kliniske pilotstudie ved Center for Voldtægts ofre, hvor vi talte direkte med ofre om deres kropslige oplevelser. Her beskrev deltagerne udbredte symptomer på tværs af kroppen (mave-tarm, muskeloskeletale, urogenitale), i overensstemmelse med det multisystemiske symptombillede, vi så i de kvantitative data. Samtidig gav interviewene indblik i en klinisk problemstilling, som tallene alene ikke kan vise: flere fortalte, at symptomerne gennem gentagne kontakter til sundhedsvæsenet forblev udiagnosticerede eller blev mødt med manglende genkendelse, hvilket forstærkede oplevelsen af ikke at blive taget alvorligt, på trods af, at symptomerne, som vores kvantitative fund viser, kan være en direkte og selvstændig følge af overgrebet.

Samlet peger projektet på, at seksuelle overgreb bør indgå som en anerkendt risikofaktor i den kliniske vurdering af patienter med FSD, og at en biopsykosocial, traumeinformeret tilgang, med plads til både krop og psyke, er afgørende for at understøtte denne patientgruppe.

Ref.

Jacobsen, S.A.; Frostholt, L.; Buhmann, C.B.; Petersen, M.W.; Ørnboel, E.; Dantoft, T.M.; Bjerregaard, A.A.; Eplöv, L.F.; Carstensen, T.B.W. Are Sexual Assaults Related to Functional Somatic Disorders? A Cross-Sectional Study. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2023, 20, 6947. <https://doi.org/10.3390/ijerph20206947>

Jacobsen, S.A.; Petersen, M.W.; Wellnitz, K.B.; Ørnboel, E.; Dantoft, T.M.; Jørgensen, T.; McLean, S.A.; Frostholt, L.; Carstensen, T.B.W. Functional Somatic Disorders in individuals with a history of sexual assault. *JAMA Psychiatry*. 2025; doi:10.1001/jamapsychiatry.2025.3251

Månedens artikelforslag

- Opportunities for chronic pain self-management: core psychological principles and neurobiological underpinnings - [Link](#)
- The course and management of symptom diagnoses in general practice – [Link](#)
- How personality functioning shapes symptom development during and after treatment: A random intercept cross lagged panel analysis – [Link](#)

Inspiration og nyt fra kolleger og Centre

Har du oplevet noget interessant, eller har du og dine kolleger sat noget nyt i gang, så del det med DASEFU ved at skrive til redaktionen: I.toscano@dasefu.dk

Kommende aktiviteter

- **DASEFU webinar den 6. oktober om Oslo-netværket.**

Dette er linket:

<https://teams.microsoft.com/meet/365312534005799?p=dd5qY7L5uvBknmV90k>

- **Børne-unge-kursus: 28-30. oktober 2026 og 7-8. januar 2027 på Trinity**
- **Årsmøde den 29-30. april 2027 på Trinity**

3 PhD forsvar i Aarhus i løbet af efteråret:

- Michael Moesmann: 13. november 2026 kl. 14.00-17.00 - Auditorium G206-142 - AUH Øst.
Titel: Early diagnosis of functional somatic disorder in secondary care: time to diagnose. The DISTRESS trial
- Shirin Haghshenas Bilehsavar: 27. november 2026 kl. 14.00-17.00 – Auditorium J116-113 – AUH Nord.
Titel: Structural brain organisation and sensory function in multi-organ Functional Somatic Disorder, Multiple Chemical Sensitivity, and Post-COVID Condition
- Thomas Tandrup Lamm: 10. december 2026 kl. 14.00-17.00 - Auditorium J116-113 – AUH Nord.
Titel: Internet-based treatment of functional somatic disorder - a randomised controlled trial.

Læs om DASEFU's kurser her: <https://dasefu.dk/kurser/> og begivenheder her:

<https://dasefu.dk/kalender/>

Vi opdaterer løbende vores hjemmeside og vi kan varmt anbefale, at du går ind på www.dasefu.dk.

Hvis du har noget, du gerne vil have med i nyhedsbrevet, så send dit forslag til l.toscano@dasefu.dk

Hilsen redaktionsgruppen

Marianne Rosendal
Næstforperson
m.rosendal@dasefu.dk

Lene Toscano
Nyhedsbrev redaktør
l.toscano@dasefu.dk

FUNKTIONEL LIDELSE ER EN FOLKESYGDOM. I DASEFU ARBEJDER
VI FOR AT FÅ EN SAMLET PLAN FOR HURTIG OG KOMPETENT
UDREDNING OG BEHANDLING AF FUNKTIONELLE SYMPTOMER.